

VOOR DE VEEARTS KWAM....: VOLKSDIERGENEESKUNDE VAN WELEER

Servais Hutschemakers

In bovengenoemd artikel uit 2008 vertelt mevr. G. (**Anjes Goessens-Ackermans**, 1926-2010) uit Reijmerstok een en ander over oude gebruiken en gewoonten rondom ziekten bij het vee van haar ouders.

Dit verhaal nemen we hier integraal over, met dank aan Servais Hutschemakers.

Reijmerstok, 14 november 1991

Mevrouw G. uit Reijmerstok vertelde mij dat ze vroeger, toen ze nog bij haar ouders in Houthem woonde, een oude stalprent van de Heilige Gerlachus in de koestal hadden ophangen.

Haar vader had vroeger een os om het werk te doen.

Had de os een dikke poot of een ander gezwel, dan behandelde haar vader de wond met *verre vet* (reuzel).

Als de os schurft had, gebruikte hij smout(olie).

Juupke Ackermans (1897-1980), de vader van Anjes, met zijn broer Bèr (1889-1949) met hun os (heure peerd) in Strabeek op weg naar huis. Foto uit 1938.

Had het dier koliek of een andere ziekte, dan bad hij het gebed van de Heilige Gerlachus, of hij haalde zand en water in de kerk. Het zand strooide hij dan op de plaats waar het zieke dier stond en het bedevaartwater moest het dier drinken.

Was de os mank dan wreef haar vader de pijnlijke plek in met kamfer.

Als de os of een van de koeien was opgelopen, bond haar vader het dier een *strowis* met koemest via de bek om de horens.

Had een koe na het kalven het *wit vegen* (ontsteking), dan spoelde hij het dier van achteren met verdunde creoline.

Voor een kalf dat diarree had, dompelde haar vader een gloeiend kachelijzer in de melk en gaf de melk dan aan het kalf.

Als de varkens diarree hadden, gooide hij enkele dagen wat grond in de stal. Deze grond aten ze bijna allemaal op.

Kon de zeug haar biggen niet verdragen, dan deed haar vader de biggen in een mand en zette de mand in de woonkamer bij de kachel. Vervolgens ging hij naar de stal van de zeug en bad op de drie hoeken van de stal het Sint-Jans-evangelie. Daarna bracht hij de biggetjes weer naar de zeug.

Met Kerstmis werd tijdens de nachtmis brood, water en haver buitengezet. Dit voerde hij op kerstdag aan het vee, ter voorkoming van veeziekten.

Met Palmzondag stak hij een palmtakje in de stallen.

Op Goede Vrijdag werd het kippen- en hondenhok schoongemaakt en dan verdwenen alle vlooiën uit het hok.

Gerlach (1932-1991) en Aloys Ackermans (1934-2004) op de ossenwagen met toeristen (?) omstreeks 1940